

SAARDE VALLAVALITSUS

SELETUSKIRI SAARDE VALLA 2022. AASTA EELARVE JUURDE

Saarde valla 2022. aasta eelarve koostamise aluseks on “Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus”, “Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus” (KOFS) ja Saarde valla õigusaktid. Vastavalt eelarve koostamise lähtealustele on vallavalitsuse põhieesmärk eelarve kaudu tagada tingimused valla sotsiaalmajanduslikuks stabiilsuseks ja jätkusuutlikuks arenguks. Valla hallatavad asutused, mittetulundustegevuseks toetust taotlevad isikud, valdkondade eest vastutajad, esitasid oma taotlused 2022. aastal kavandatavate tegevuste kohta.

Ülevaade Eesti majanduskeskkonnast

Ülevaate tegemisel on aluseks Rahandusministeeriumi 2021. aasta suvine majandusprognoos. Eesti majandus on viirusest põhjustatud kriisile hästi vastu pidanud. Lisaks kohalike liikumis- ja ettevõtluspiirangute vähesusele ülejäänud maailmaga võrreldes, on üle ootuste hästi taastunud enamike maailma riikide majandused, mis on aidanud kaasa meie ekspordi tõusule. Pole kahtlust, et riikide aktiivne raha- ja eelarvepoliitiline tugi kohe kriisi algusest alates on majandusi keerulises olukorras stabiliseerinud ning säilitanud erasektori usu positiivsete väljavaadete suhtes. Varade ja tarbekaupade kiire hinnatõusu taustal pole välistatud, et eelarvepoliitilist stiimulit tuleb mõne aja pärast tagasi tõmmata.

Olukord tööjõuturul on vastuoluline – ettevõtted kurdavad tööjõu puudust, kuid töötus püsib endiselt kõrgel. Vaatamata positiivsetele majanduskasvu koondnumbritele on kriisi algul järsult kasvanud töötute arv vähenenud vaid veerandi võrra. Majanduse kiire kasv kõrge töötuse püsides tähendab küll oluliselt suurenenud tööviljakust, kuid mitte kõik ei ole kriisist väljunud võitjatena. Töötuse taandumine kriisieelsele tasemele eeldab ka välisturismi taastumist, mida tuleb veel oodata.

Kiire hinnatõus on esialgu põhjustatud eelkõige välisteguritest ja võtab üle poole sissetulekute suurenemisest 2020. ja 2021. aastal. Seoses globaalse majanduse kiire taastumisega on kevadest alates üle poole Eesti tarbijahindade tõusust andnud peamiselt imporditav energia. Kuni aastavahetuseni hinnakasvu tempo ilmselt kiireneb, kuid peaks nii 2021. kui 2022. aastal aastakeskmisena jääma selgelt alla 4%.

Prognoos näeb ette pensionisäästude ja liikumispiirangute tõttu sundsäästetud raha mõõdukat kulutamist. Prognoosis eeldatakse, et valdav osa eelmisest kevadest tarbimispiirangute tõttu sundsäästetud rahast siiski kohalikku tarbimisse ei jõua.

Eesti majanduse võimas kasv 2021. aasta esimeses pooles annab selle aasta SKP kasvuks 9,5%. 2022. aastal taandub kasvukiirus 4% ning sealt edasi veidi alla 3%. Eesti majandus on kohanenud kehtivate kodu- ja välismaiste piirangutega ja isegi kui tegevuspiiranguid karmistatakse, ei eeldata nendelt olulist täiendavat negatiivset mõju majandusarengule.

Investeeringuid toetavad nii avalik sektor kui elanike säästud.

Valitsussektori nominaalne eelarvedefitsiit väheneb hoogsalt kasvava maksutulu abil sel aastal 3,3% SKP-st ning järgmisel aastal 1,8% SKP-st, mis on kehtiva riigi eelarvestrateegiaga võrreldes 2,7% ja 2,0% SKP-st võrra parem tulemus. Tulusid suurendavad nii tööjõu kui tarbimismaksude tugev laekumine, samuti suurenevad tulud saastekvootide müügist tänu CO² ühikuhinna kasvule. Maksulaekumist mõjutab positiivselt ka pensioni II samba erakorraliste väljamaksete maksustamine.

Tabel 1. Majandusnäitajate prognoos

Nimetus	2021	2022	2023	2024	2025
SKP aastakasv %	9,5	4,0	2,6	2,9	2,8
Tarbijahinnaindeks	3,8	3,7	2,1	1,9	1,9
Töötuse määr	6,7	5,8	5,7	5,6	5,6
Hõive	-0,3	1,4	0,1	-0,1	-0,2
Keskmine brutopalk	1549	1653	1752	1848	1945
Keskmise brutopalka kasv	7,0	6,7	6,0	5,5	5,4

Allikas: Rahandusministeeriumi suvine majandusprognoos 2021

Saarde valla eelarve koostamisel on lähtutud seisukohast, et põhitegevuse majandamiskulud 2022. aasta eelarves jäävad 2021. aasta tasemele. Tööjõukulud suurenesid uue alampalga määra võrra, samuti haridustöötajatele riigi poolt kehtestatud määrade võrra. Suuresid ka volikogu liikmetele makstavad tasud. Tööjõukulud on tõstetud ka Surju Hooldekodus 23,4%.

Eelarve koostamisel on järgitud valla arengukava.

Eelarve koostatakse tekkepõhiselt. Tekkepõhises eelarves kajastatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarve on viieosaline: põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus. Peale nimetatud osade jagatakse põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud tegevusalade järgi.

Saarde valla eelarve põhitegevuse tulude kogumaht 2022. aastaks on kavandatud 6 996 229 eurot ning **põhitegevuse kulude kogumaht** on 6 796 235 eurot. Põhitegevuse tulemi ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on 199 994 eurot. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga on null või positiivne. Põhitegevuse tulemi mõjutab 2022. aasta investeerimisvõimetus.

Investeerimistegevuse summa kokku (tähistatakse negatiivse tulemiga) on -1377 944 eurot. Vahe kaetakse positiivse põhitegevuse tulemi, laenu ja likviidsete varade jäägi arvelt.

Eelarve tulemiks nimetatakse põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele on liidetud investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma. 2022. aasta eelarve tulemi jääb sarnaselt 2021. aasta eelarve tulemile negatiivseks.

Finantseerimistegevus on 680 550 eurot ja **likviidsete varade muutus** -497 400 eurot.

Põhitegevuse tulud

Tulud jaotatakse majandusliku sisu järgi järgmisteks liikideks: maksutulud, kaupade ja teenuste müük, toetused ja muud tegevustulud.

Maksutulud moodustavad Saarde valla 2022. aasta põhitegevuse tuludest 57,7%. Maksudena laekuvad vallaeelarvesse üksikisiku tulumaks, maamaks, reklaamimaks.

Kõige suurem tuluallikas maksutuludes on **füüsilise isiku tulumaks** – kavandatud laekumine kokku 3 633 000 eurot, mis laekub tulumaksuseaduse alusel. Tulumaksu kogub Maksu- ja Tolliamet, mis edastab füüsiliselt isikult saadud tulumaksust 2022. aastal 11,96% kohalikule omavalitsusele.

Maamaksutulu on planeeritud 401 000 eurot. Saarde vallas on ligi kolmandik pindalast maatükid, mis on kaitsealad, sihtkaitsevööndi maa, püsielupaikade sihtkaitsevööndi maa, piiranguvööndi maa, hoiualade maa. Eelpool nimetatud on kas maamaksust vabastatud või

maksustatud 50%. Vastavalt vallavolikogu otsusele on maamaksu üldmäär 2022. a 2,5% ja põllumajandusmaalt 1,7%.

Kaupade ja teenuste müügitulud moodustavad eelarvetuludest 9,0%.

Riigilõivude planeerimisel on arvestatud eelmiste perioodide laekumisi.

Laekumine haridusasutuste majandustegevusest - real kajastuvad tulud lasteaia vanemate poolt tasutavatest kohamaksudest, toidurahadest, samuti ka teistelt omavalitsustelt laekuvad koolide ja lasteaedade kohamaksud.

Muusikakooli õppemaks on planeeritud vastavalt õpilaste arvule diferentseeritud gruppides, samuti on tuludes teistelt omavalitsustelt laekuv osa.

Kultuuriasutuste tulude reale on planeeritud Kilingi-Nõmme klubi, Surju Rahvamaja ja Tali seltsimaja tegevusest saadavad laekumised (kino, kontserdid, meelelahutusüritused, ruumide rent, suveaia rent).

Reklaamitulude reale on planeeritud "Saarde Sõnumites" ilmunud reklaami eest arvestatud tasud.

Sporditegevuse tulude reale on planeeritud Kilingi-Nõmme Spordihoone ning Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse tegevusest saadavad laekumised. Suviste laagrite korraldamisest tulusid eelarvesse planeeritud pole.

Koduteenuse tulude real kajastuvad hooldatavate omaosalused.

Laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest - real kajastuvad hooldekodu tulud kohamaksudest, sh hoolealuste omaosalus ja vastavate omavalitsuste toetused kohamaksude tasumiseks.

Erivajadustega inimeste hoolekande tulude real kajastuvad Sotsiaalkindlustusametilt lepinguga laekuvad summad.

Tulud elamu- ja kommunaalmajandusest real kajastuvad Jaamaküla sauna tulud.

Üüri- ja renditulude real kajastuvad vallale kuuluvates hoonetes ruumide ja eluruumide kasutamisest laekuvad tulud, samuti vee- ja elektrimüügi vahendamisest saadavad tulud.

Muu toodete ja teenuste müügi all kajastuvad tulud paljundusest, mitmesuguste trükiste müük ja muud tulud, mis ei kvalifitseeru eelnevate tuluridade all.

Toetused moodustavad vallaeelarve põhitegevuse tuludest 32,9%.

Tasandusfondist raha eraldamise aluseks on arvestusliku keskmise tegevuskulu ja arvestuslike tulude vahe (summad täpsustuvad riigieelarve vastuvõtmise järel).

Toetusfondis on hariduskulude eraldised, koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetused, toimetulekutoetused, rahvastikutoimingute kulude hüvitus, raske- ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus, kohalike teede hoiu toetus, matusetoetus, asendus- ja järelhoolduse teenuse toetus. Toetusfondi eraldised, sh ka huvihariduse ja -tegevuse toetus selguvad (täpsustuvad) pärast riigieelarve vastuvõtmist.

Rahandusministeeriumilt laekus 73 100 eurot energiahindade tõusu leevendusmeetmeteks.

Eelarvesse on planeeritud ka Haridus- ja Teadusministeeriumilt saadav **õpilaskodu toetus** 30 000 eurot ning sihtotstarbeline toetus haridusasutuste ventilatsioonisüsteemide korrastamiseks 6361 eurot ning õpilükkade tasandamiseks 23 276 eurot.

Kultuuriministeeriumilt laekus toetus koorijuhi tööjõukuludeks.

Kaitseministeeriumilt lepinguline toetus seoses Kikepera laskeväljaga - 9766 eurot.

Koolipiima ja koolipuuvilja toetuseks on planeeritud 4000 eurot.

Tervise Arengu Instituudilt on planeeritud 4500 eurot projekti „Imelised aastad“ jätkamiseks.

Kultuurkapitalilt laekus sihtotstarbeline toetus Surju Rahvamajale ja Kilingi-Nõmme Klubile.

Riigipoolne raamatute sihtfinantseerimise toetus on kokku 8450 eurot.

Muud tegevustulud moodustavad eelarvetuludest 0,4%.

Varude müügi real on planeeritud hakkepuidu müügitulud.

Keskkonnatasud on planeeritud toetudes eelneva perioodi laekumistele.

Muude tulude reale on planeeritud kohtutäituri kaudu saadud kahjuhüvitised ja muud vahendid summas 1800 eurot.

Põhitegevuse kulud

Saarde valla 2022 aasta eelarve põhitegevuse kulud jagunevad:

- Üldised valitsussektori teenused
- Avalik kord ja julgeolek
- Majandus
- Keskkonnakaitse
- Elamu- ja kommunaalmajandus
- Tervishoid
- Vabaaeg, kultuur, religioon
- Haridus
- Sotsiaalne kaitse

Kulud on majandusliku sisu järgi jaotatud järgmiselt: tööjõukulud, majandamiskulud ja toetused. Suurima osakaaluga on tööjõukulud, mis moodustavad põhitegevuse kuludest 62,0% (2021. a 61,5%). Järgnevad majandamiskulud 31,8% (2021. a 32,7%) ja tegevuskulude toetuste osakaaluks on 6,2% (2021. a 5,8%).

Üldiste valitsussektori teenuste osakaal 2022. aasta põhitegevuse kuludest on 12,3% (2021. a 13,2%) ja siia alla kuuluvad volikogu, vallavalitsuse, liikmemaksude ja ühistegevuse kulud, üldplaneering. Samuti on selles osas planeeritud reservfond.

Volikogu tööjõukuludes kajastuvad volikogu 15 liikmele makstavad hüvitised ja volikogu komisjonide liikmetele arvestatud tasud koos maksudega. Majanduskuludesse on planeeritud büroo-, esindus- ja koolituskulud, IT kulud.

Vallavalitsuse tööjõukulude real kajastuvad ametnike, teenistujate ja töötajate tasud koos maksudega, sealhulgas 2100 eurot energiatoetuste menetlemiseks.

Majandamiskuludesse on planeeritud administreerimiskulud, lähetused, koolitused, vallamaja hoone ja Surju teeninduspunkti ülalpidamiskulud, valla sõidukite ülalpidamiskulud, IT-alased kulutused, kulutused inventarile, sümboolikale.

Reservfond on vajalik ettenägematute kulude katmiseks.

Üldplaneeringu koostamiseks on vastavalt hankelepingule planeeritud 47 500 eurot.

Liikmemaksu ja ühistegevuse kulude real kajastuvad Pärnumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade ja Valdade Liidu, Rohelise Jõemaa Koostöökogu, Pärnu Lahe Partnerluskogu liikmemaksud ja mitmesugused ühistegevuseks suunatud vahendid sh. Rohelise Jõemaa ühisprojektile 6000 eurot ning turismialaseks koostööks Pärnu linnaga 2299 eurot.

Avaliku korra ja julgeoleku osakaal kuludest on 0,1% (2021. a 0,1%).

Muu avaliku korra reale on planeeritud uute turvakaamerate paigaldamiseks 5000 eurot, videovalvesüsteemi püsi- ja hoolduskuludeks ning toetus politseile.

Majanduse kulude osakaal on 4,0% põhitegevuse kuludest (2021. a 4,2%).

Ettevõtluse arengu toetuse real kajastuvad valla ettevõtjatega seotud kulutused (koolitused, tunnustused).

Maakorralduse reale on planeeritud maaküsimustega seotud kulutused (katastriüksuste moodustamine, õigusabi, IT kulutused, tarkvara hooldus jm), maakorraldaja kasutuses oleva sõiduauto ülalpidamiskulud, koolituskulud.

Metsamajanduse reale on planeeritud Levalohu metsakultuuride hooldamine.

Teede ja tänavate korrashoiu reale on planeeritud tööjõukulude alla käsunduslepingute alusel teostatavad teede hoolduskulud. Majandamiskuludesse on planeeritud valla teede ja tänavate hooldusega seotud kulutused (lumetõrje, hõõveldamine, tolmuwabaks muutmine, kruusa ja killustiku vedu, teeservade hooldus, truupide hooldus jne).

Bussijaama real on valla territooriumil olevate bussiootepaviljonide ülalpidamis- ja hoolduskulud. Uutele bussiootepaviljonidele Surju Kooli juurde ja Jaamakülla on planeeritud 7000 eurot.

Keskkonnakaitse osakaal põhitegevuse kuludest on 2,1% (2021. a 2,3%).

Jäätmekäitluse reale on planeeritud jäätmete kogumise, ohtlike jäätmete kogumise, kevadise suurpuhastuse korraldamise kulud ja ka prügikonteinerite remont ning asendamine. Siia on planeeritud ka MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskuses osalemine 5400 eurot.

Avalike alade puhastuse alla kuulub tänavate, parkide jm avalike alade puhastus sh olmeprügi kogumine.

Heitveekäitluse majandamiskuludesse on planeeritud vahendid sademe- ja drenaaživee käitlemiseks.

Haljastuse reale on tööjõukuludesse planeeritud heakorratöötaja töötasud koos maksudega. Majandamiskuludesse on planeeritud heakorratööd Kilingi-Nõmme linnas, Tali asula, Surju küla ja muude avalike haljasalade hoolduskulud, lilled tänavatele ja haljasaladele, puude lõikused, ohtlike puude raie jm.

Elamu- ja kommunaalmajanduse osakaal põhitegevuse kuludest on 3,2% (2021. a 3,3%).

Tänavavalgustuse real on kajastatud elektrikulu tänavavalgustusele, tänavavalgustusrajatiste jooksev remont ja hooldus. Tänavavalgustusliinide audititeks on planeeritud 16 000 eurot-auditeid nõuab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

Kalmistute tööjõukuludesse on planeeritud Surju kalmistuvahi töötasud koos maksudega. Majandamiskuludeks on planeeritud vahendid kalmistu tarkvarale, korrashoiuks, kabeli rendiks. Toetused tegevuskuludeks on määratud Saarde Kommunaal OÜ-le kalmistute halduskuludeks.

Tihemetsa sauna majandamiskulude reale on planeeritud sauna elektrikulud. Toetused Tihemetsa sauna ja **linnasauna** real on planeeritud Saarde Kommunaal OÜ-le haldamiseks (töötasud, küte, hooldus).

Jaamaküla sauna (tegutseb ühtlasi ka päevakeskusena) tööjõukuludesse on planeeritud teenindaja-koristaja töötasud koos maksudega. Majandamiskuludesse on planeeritud sauna ülalpidamiskulud.

Muude elamu- ja kommunaalmajanduse majandamiskuludesse on planeeritud hulkuvate loomade ja varjupaiga kulud, purskkaevu, pargipinkide, valla veekogudega seotud kulutused, kopratammide likvideerimise, suveaiaga seotud kulutused, jõulukuusk ning jõulutulede kulud, Tali teeninduspunkti korrashoiu ning küttekulud, samuti Kilingi-Nõmmes Pargi 6 hoone osalised ülalpidamiskulud.

Elamumajanduse halduse majandamiskulude real kajastuvad vallale kuuluvate hoonete ja kinnistute ülalpidamiskulud. Kolemajade lammutamiseks on planeeritud 30 000 eurot.

Tervishoiu osakaal põhitegevuse kuludest on planeeritud 0,1% nagu eelneval perioodil.

Ambulatoorseste teenuste real majandamiskuludes kajastuvad Surju Tervisekeskuse kommunaalkulud (elekter), toetus on planeeritud Mai Apteegile.

Vabaaja, kultuuri, religiooni osale on planeeritud 10,2% põhitegevuse kuludest (2021. a 10,6%).

Spordiklubide reale on planeeritud vahendid spordiklubide SK Saarde, MTÜ Sookuninga, Võimlemisklubi GITHA, Pärnumaa Maleklubi, SK Vaablane, JK Poseidon, Surju valla spordiklubi MTÜ toetamiseks. Jaotamiseks komisjonile on kavandatud 9000 eurot. Treeneritoetus Võimlemisklubi Githale on 3000 eurot ja maleklubile 3000 eurot. Võimlemisklubi Githa ja Pärnumaa maleklubi on saanud riigilt toetuse atesteeritud treenerite töötasustamiseks eeldusel, et vallapoolne toetus eelneva perioodiga võrreldes ei vähene.

Tihemetsa Motoklubi tegevustoetuseks on planeeritud 5000 eurot.

Sporditegevuse tööjõukulude real kajastuvad koristaja töötasud koos maksudega. Majandamiskulude real on kajastatud vahendid valla eest võistlevate sportlastega seotud kulude katmisel.

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse real on tööjõukuludesse planeeritud kompleksi töötajate töötasud koos maksudega. Majandamiskuludes kajastuvad bürookulud, sideteenused, hoone ülalpidamiskulud, kulud inventarile, hügieenivahenditele, ürituste korraldamiseks. Täiendavalt on planeeritud 2500 eurot soojussõlme automaatika vahetuseks.

Kilingi-Nõmme Spordihoone tööjõukulude reale on planeeritud spordihoone juhataja ja muu personali palgakulud koos maksudega. Majandamiskulude reale on planeeritud administreerimiskulud, lähetus- ning koolituskulud. Kinnistu ülalpidamiskuludesse on planeeritud vahendid ka gümnaasiumi staadioni hoolduseks. Peale eelneva on vahendid isikliku auto kasutamise kompensatsiooniks, infotehnoloogiale, inventari soetamiseks ja hoolduseks ning mitmesuguste ürituste läbiviimiseks.

Mänguväljakute majandamiskuludesse on arvestatud laste mänguväljakute hoolduse ja jooksva remondi kulud.

Lastelaagrite tööjõukulude real kajastuvad õpilaste töömaleva palgakulud koos maksudega. Majandamiskuludesse on planeeritud toitlustuskulud, ürituste kulud.

Noorsootöö reale on planeeritud vahendid noorte volikogu tööks.

Vabaaja ürituste majandamiskuludesse on planeeritud mitmesuguste ürituste nagu kaitsepäeva, lastekaitsepäeva, eakate hommikukohvi, eakate päeva jm läbiviimise kulud, samuti valla sünnipäeva üritused ja tänuüritused.

Lähkma külakeskuse reale on planeeritud vahendid vallale kuuluva hoone ülalpidamiskulude osaliseks katmiseks.

Seltsitegevuse reale on majandamiskuludesse planeeritud ruumide majandamiskulud. Mittetulundusühingud ja seltsingud esitasid 16 taotlust toetuse saamiseks 25 346 euro ulatuses. Mittetulundustegevuse toetusi on planeeritud 12 000 eurot.

Kilingi-Nõmme ja Surju raamatukogude tööjõukulude reale on planeeritud vahendid raamatukogude töötajate palgavahenditeks koos maksudega. Majandamiskulude reale on planeeritud vahendid bürookuludeks, perioodika tellimiseks, sidekuludeks, lähetus- ja koolituskuludeks, ruumide ülalpidamiskuludeks, andmesideks, tarkvara hoolduseks, inventari soetamiseks ja hooldamiseks, teavikute ostmiseks. Raamatute soetamise riigipoolseks toetuseks on Kilingi-Nõmme Raamatukogule 6685 eurot ja Surju Raamatukogule 1765 eurot. Surju Raamatukogule on planeeritud lisaks 4000 eurot ruumide remondi jätkamiseks ja inventari uuendamiseks.

Kilingi-Nõmme Klubi tööjõukuludesse on arvestatud klubi töötajate, ringijuhtide töötasud koos maksudega. Majandamiskulude real kajastuvad bürookulude, sideteenuste, lähetus- ja koolituskulude, hoone ülalpidamiskulude, isikliku sõiduauto kasutamise, andmeside, inventari soetuse ning hoolduse, katla hoolduse ja ürituste korraldamise ning ringide tegevusega seotud kulud. Majandamiskuludesse on planeeritud ka 450 eurot Eesti Kultuurkapitalilt.

Tali seltsimaja ja Surju rahvamaja tööjõukuludesse on arvestatud töötajate ja ringijuhtide töötasud koos maksudega. Majandamiskulude reale on planeeritud vahendid bürookuludeks, sideteenusteks, koolituseks, hoone ülalpidamiskuludeks, kulud infotehnoloogiale, inventari

soetamiseks, ning ürituste korraldamiseks. Eesti Kultuurkapitalilt on Surju Rahvamaja majandamiskuludesse planeeritud 1000 eurot.

Mälestusmärkide ja monumentide eelarvesse on planeeritud vahendid valla territooriumil olevate mälestusmärkide hooldamiseks.

Ajalehe majandamiskulude reale on planeeritud trükikulud jm ajalehe toimetamisel vajalikud väljaminekud.

Usuasutuste reale on planeeritud tegevuskulude toetus Saarde Katariina kogudusele.

Haridusasutuste näol on tegemist kõige suurema põhitegevuse kuluvaldkonnaga, mis moodustab eelarvest 54,4% (2021. a 55,1%).

Lasteaed „Krõll“ ja Surju Kooli lasteaia osa tööjõukulude reale on planeeritud vahendid kogu personalile. Lasteaedade majandamiskuludesse on planeeritud bürookulud, koolituskulud, ruumide korrashoiukulud, sõidukite ülalpidamiskulud, infotehnoloogiakulud, inventarikulud, toidukulud, meditsiinikulud ja hügieenitarbed, õppevahendite kulud, ürituste kulud, kulud eririietusele jm majanduskulud.

Teistele omavalitsustele makstav lasteaia kohamaks on eelarvesse planeeritud Saarde valla laste eest teiste omavalitsuste lasteaedades.

Surju Kooli tööjõukulude reale on planeeritud koolipersonali palgakulud koos maksudega. Täiendavalt on planeeritud vahendid pedagoogidele kehtestatud palgamäärade tagamiseks ning sihtotstarbelised õpilünkade tasandamise vahendid summas 4104 eurot. Majandamiskulude reale on planeeritud vahendid administreerimiseks, lähetus- ja koolituskulud, hoone ülalpidamiskulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud, infotehnoloogia- ning inventari kulud, meditsiinikulud ja hügieenitarbed, kulud õppevahenditele, üritusteks.

Surju pedagoogide tööjõukulude real kajastub ainult riigipoolne hariduskulude toetus õpetajate ning juhtiva personaliga palgakuludeks koos maksudega. Majandamiskulude real kajastuvad riigipoolsed vahendid täiendkoolituseks ja õppevahenditele.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi tööjõukulude reale on planeeritud palgavahendid koos maksudega kogu koolipersonalile. Täiendavalt on planeeritud vahendid pedagoogidele kehtestatud palgamäärade tagamiseks ning sihtotstarbelised õpilünkade tasandamise vahendid summas 19 172 eurot. Majandamiskulude real kajastuvad vahendid bürookuludeks, sideteenusteks, lähetus- ja koolituskulud, hoonetekompleksi ülalpidamiskulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud, infotehnoloogilised kulud ja kulud inventarile ning selle hooldamisele, toitlustuskulud, õppevahendite ja õpilasürituste kulud. Gümnaasiumi eelarvesse on sisse arvestatud ka õpilaskodule lepingu alusel saadav toetus 30 000 eurot ja ventilatsioonisüsteemidele 6361 eurot.

Teistele omavalitsustele õpilaskoha maksumuse arvestuse aluseks on õpilaskoha maksumus, mille piirmäär on seaduse alusel 96 eurot kalendrikuus õpilase kohta (v.a erivajadustega õpilased).

Koolitoidu reale on planeeritud kokku nii riiklikud vahendeid põhikooli ja gümnaasiumi õpilaste toitlustamiseks kui ka omavahendid tasuta hommikusöögiks, koolipersonali toitlustamiseks ja vahendid õpilaskodus elavatele õpilastele.

Gümnaasiumi pedagoogide tööjõukulude real kajastub ainult riigipoolne hariduskulude toetus õpetajate ning juhtiva personaliga palgakuludeks koos maksudega. Majandamiskulude real kajastuvad riigipoolsed vahendid õppevahenditele, täiendkoolituseks.

Muusikakooli tööjõukuludesse on planeeritud muusikakooli personaliga töötasud koos maksudega. Majandamiskuludesse on planeeritud administreerimiskulud, lähetus- ja koolituskulud, hoone ülalpidamiskulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud, andmeside, inventari hoolduskulud, õppevahendite kulud, ürituste kulud. Toetuste real kajastub muusikakoolide liidu liikmemaks.

Huvikeskuste majandamiskulude real on planeeritud vahendid huvikoolidele ja -ringidele teistes omavalitsustes ja eraõiguslikes institutsioonides.

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse tööjõukuludesse on planeeritud vabaajakeskuse töötajate palgavahendid. Majandamiskulude real kajastuvad bürookulud, sideteenused, koolituskulud, hoone ülalpidamiskulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud, vahendid infotehnoloogiale, inventarile, meditsiinikuludeks ja hügieenitarveteks, ürituste läbiviimiseks jm majanduskuludeks.

Õpilasveo eriliinide majandamiskulude real kajastuvad kulutused õpilasvedudele vallasiseselt ja maakonnaliinidele. Toetuste real kajastub ühistranspordikeskuses osalus.

Õpilaskodude reale on planeeritud vahendid õpilaskodu kulutuste katteks mujal õppivatele meie valla õpilastele.

Sotsiaalse kaitse osakaal põhitegevuse kuludest on 13,6% (2021. a 11,1%). Selle valdkonna eesmärgiks on valla elanikele ja nende perekondadele toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks, kergendamiseks abi osutamine ja sotsiaalsete erivajadustega isikutele sotsiaalsele turvalisusele ning ühiskonnas kohanemisele kaasaaitamine.

Erivajadustega isikute riiklik hoolekanne reale on planeeritud Sotsiaalkindlustusametilt saadud vahendite kulutused.

Puuetega inimeste sotsiaalsele kaitsele on planeeritud majandamiskuludeks mitmesuguste hooldus-, ravi- ja tehniliste abivahendite kulud, sõidukite ülalpidamiskulud. Toetuste reale on planeeritud puuetega isikute hooldajatoetused, neilt toetustelt makstav sotsiaalmaks. Samuti on siia planeeritud ühekordsed toetused puuetega isikutele.

Surju Hooldekodu Videvik tööjõukulude reale on planeeritud kogu personali töötasud koos maksudega. Majandamiskuludesse on planeeritud administreerimiskulud, koolituskulud, hoonete ülalpidamiskulud, info- ja kommunikatsioonikulud, inventari, toiduainete, meditsiinikulud ja hügieenitarvete kulud ning muud majanduskulud.

Eakate sotsiaalse kaitse majandamiskuludesse on planeeritud hooldusteenuse ostmise, kaupluseringid, sotsiaaltransport seitsmeks kuuks 47 000 eurot ulatuses jm sotsiaalsed teenused. Toetuste reale on planeeritud ühekordsed toetused eakatele ning transporditoetus 2250 eurot PÜTK-le 5 kuu eest.

Koduteenuste rea tööjõukulude alla on planeeritud koduhooldustöötajate palgakulud koos maksudega. Majanduskuludesse on planeeritud bürookulud, sünnipäevalillede kulu hooldatavatele, koolituskulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud, inventari kulud, meditsiinikulud ja muud majandamiskulud.

Asendus- ja järelhooldus on sotsiaalteenus, mille vahendid tulevad riigilt. Selle teenuse eesmärk on lapse heaolu ja õiguste tagamine, peresarnaste elutingimuste võimaldamine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu või asenduskodu. Järelhooldusteenuse eesmärk on asendushoolduselt või eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine.

Perede ja laste sotsiaalse kaitse tööjõukuludesse on planeeritud puudega lapse tugisikule arvestatud tasud. Majandamiskuludesse on planeeritud erivajadustega laste transport, laagrite kulud, projekti “Imelised aastad” koolituskulud, tugiteenuste kulud jm. laste hoolekannet puudutavad kulutused. Toetuste reale on planeeritud valla poolt makstavad sünnitoetused, koolilõpetajate toetused, ranitsatoetused, sõidusoodustuste toetused ning ühekordsed toetused peredele. Samuti kajastub toetustes riigipoolne matusetoetus 17 027 eurot ning energiahinna leevendusmeetmed summas 71 000 eurot.

Toimetulekutoetuste rea majandamiskuludesse on kantud riigipoolne toimetulekutoetuste maksamise korraldamise hüvitis. Toetuste real kajastuvad riigieelarvest eraldatud toimetulekutoetuste vahendid.

Riskirühmadele sotsiaalse kaitse real kajastuvad majandamiskulude all ravikindlustuseta isikute ravikulud, matusekulud jm. Toetuste real kajastuvad ühekordsed toetused riskirühmadele ning omaosalus summas 5000 eurot projektile „Kodud tuleohutuks“.

Sotsiaalse kaitse halduse majandamiskuludesse on planeeritud valla sotsiaaltöötajate autode ülalpidamiskulud, koolituskulud, erialaste trükiste soetamine, infotehnoloogilised kulutused.

2021.aastast kasutamata jäänud sihtotstarbelised vahendid.

Kooskõlas riigieelarve seaduse §52ga tuleb kohaliku omavalitsuse üksusel eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud toetusfondi vahendid üle kanda järgmisse eelarveaastasse samaks otstarbeks. Samuti viiakse üle muud kasutamata jäänud sihtotstarbelised vahendid. Sellega tagatakse vahendite kasutamine vastavalt eraldamise eesmärgile.

Saarde valla 2021.aasta lõpu likviidsete varade jäägis on sihtotstarbelisi kasutamata vahendeid summas 80 072 eurot, mida võib lisaks eelarves sätestatule kasutada järgmiselt:

• Toimetulekutoetusteks	9807 eurot
• Asendus-ja järelhoolduseks	25 712 eurot
• Matuse toetusteks	934 eurot
• Surju kooli projektideks	4477 eurot
• Gümnaasiumi pedagoogide tööjõukuludeks	11 059 eurot
• Surju kooli pedagoogid	1335 eurot
sh. koolituseks	426 eurot
sh. õppevahenditele	909 eurot
• Huvitegevuse vahendid	17 346 eurot
• Koolitoit	5510 eurot
• Surju rahvamaja projektid	1000 eurot
• Eesti Laulu- ja Tantsupeo SAlt	2892 eurot
sh. Kilingi-Nõmme Klubile	482 eurot
sh. gümnaasiumile	1446 eurot
sh. Surju Rahvamajale	964 eurot

Investeeringustegevus

Nimetatud osas on tulused planeeritud kokku 997 894 eurot.

Vara müügituludena on planeeritud 100 000 eurot (eeskätt vallale mittevajalikud kinnistud).

Kirjel põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine on 897 814 eurot,

sh Rahandusministeeriumilt K-N THK hoone energiatõhususe projektile 594 000 eurot ning vallavalitsuse hoone elektri- ja sisetöödeks 53 814 eurot, KIK-lt jäätmejaama rajamiseks 200 000 eurot, hajaasustuse programmiks 50 000 eurot,

Finantstuludesse on planeeritud 80 eurot pangaintresse.

Põhivara soetuse real on kogusummaks 2 121 579 eurot.

Objektiti ja valdkonniti on kavandatud järgmised investeeringud:

- 1) vallavalitsuse hoone elektri- ja sisetöödeks 55 079 eurot;
- 1) teede ja tänavate renoveerimine – 270 000 eurot vastavalt teehoiukavale;
- 2) jäätmekäitlus – jäätmejaama rajamine 389 200 eurot;
- 3) haljastuse reale 8000 eurot Kilingi-Nõmme kesklinna parki elektrikilbi rajamiseks;
- 4) tänavavalgustuse renoveerimine – 10 000 eurot;
- 5) SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone (valla omandis) energiatõhususe projekt 919 300 eurot;
- 6) sporditegevusele 15 000 eurot - terviseraja geoalusele ja projektile;
- 7) Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskusele 50 000 eurot – täiendavate funktsioonide väljatöötamiseks;

- 8) Kilingi-Nõmme Spordihoonele 50 000 eurot – valgustite vahetuseks ja inventari soetamiseks;
- 9) mänguväljakutele 20 000 eurot – Tali Seltsimaja pargis mänguväljaku uuendamiseks ja valgustuse rajamiseks;
- 10) klubile 45 000 eurot – lava stangede renoveerimiseks ja ümberehitustöödeks;
- 11) suveaias laululava põranda ja astmete rekonstrueerimiseks – 50 000 eurot;
- 12) Surju Rahvamaja välisfassaadi töödeks - 30 000 eurot;
- 13) Surju Kooli lasteaiale 60 000 eurot – hoiurühma ruumide laiendamiseks;
- 14) Surju Koolile 130 000 eurot – staadioni rekonstrueerimiseks ja parkla laiendamiseks;
- 15) Kilingi-Nõmme Vabaajakeskusele 20 000 eurot – vabaajakeskuse arendamiseks Pargi 6 hoones.

Osaluste soetuse real kajastuvad vahendid seoses Tõlla ÜVK projektiga 85 000 eurot.

Põhivara soetamise sihtfinantseerimiseks on eraldatud 147 839 eurot, mis koosneb järgmistest sihtfinantseerimistest:

- 1) liikmemaksu ja ühistegevuse real sihtfinantseerimine põhivara soetuseks Loomade varjupaigale 35 725 eurot, Pärnu Päikeses koolile 6514 eurot (POL-i ühisprojektid);
- 2) veevarustuse real kajastuvad hajaasustuse programmi vahendid kokku 100 000 eurot;
- 3) usuasutuste real toetus katusetöödeks 5600 eurot.

Finantskulude real kajastuvad kapitalirendi intressid ning laenude intressid vastavalt laenugraafikutele.

Investeeringustegevus kokku on – 1 377 944 eurot. Allikateks on kavandatud põhitegevuse tuleml, aastavahetuse (eelnevatel aastatel tulevasteks investeeringuteks säästetud) vahendite vaba jääk ja pikaajaline laen.

Finantseeringustegevus

2022. aastal on planeeritud - kooskõlas Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegiaga – võtta valla investeeringuteks pikaajalist pangalaenu 940 000 eurot.

Laenu kasutamine:

K-N Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone energiatõhususe projekt	325 300
Osaluste soetus ÜVK projektideks	85 000
Jäätmejaama rajamine	157 900
Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse investeeringuteks	36 800
Kilingi-Nõmme Spordihoone investeeringuteks	50 000
Klubi investeeringuteks	45 000
Suveaia remondiks	50 000
Surju Kooli lasteaia remondiks	60 000
Surju Kooli investeeringuteks	130 000
KOKKU	940 000

Kohustuste tasumise real kajastuvad eeldatavad pangalaenude tagasimaksed 248 126 eurot ja kapitalirendikohustused 11 324 eurot.

Finantseeringustegevus kokku on 680 550 eurot.

Likviidsete varade muutuse eelarveosa

Likviidseteks varadeks peetakse raha ja pangakontodel olevaid vahendeid eelmise eelarveperioodi lõpus. Nimetatud eelarveosa kajastab raha jäägi ülekandmist järgmise aasta eelarvesse. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse ja finantseerimistegevuse kogusumma vahega.

2021.aasta lõpus oli vallal likviidsete varade jääk 803 631 eurot, millest

- Suunatakse 2022.aasta eelarvesse 497 400 eurot(-)
- Sihtotstarbeliste üleminevate vahendite jääk 80 072 eurot(-)

Eelneva tulemusel jääb eelarvesse suunamata vahendeid 226 159 eurot.

Külli Karu
vallavanem

17.02.2022